

**Система роботи керівника групи
з регулювання та корегування
міжособистісних стосунків в
студентському колективі.**

Міжособистісні стосунки – абсолютно необхідна умова буття людей, без них неможливе повноцінне формування у людини жодної психічної функції або психічного процесу, жодного блоку психічних властивостей, особистості в цілому.

В системі міжособистісних відносин людина реалізує себе.

Одна із проблем адаптацій студентів в новому навчальному закладі, які виникають під час навчальної діяльності - **подолання труднощів спілкування та взаємодії з одногрупниками**

Студенти-першокурсники, які не змогли встановити контакт з групою, почувають себе **відторгнутими, обмеженими в життєдіяльності колективу, їм не вистачає дружньої підтримки, у них виникає відчуття самотності і відчуженості.**

Розвиток студентської групи:

1 стадія – асоціація;

2 стадія – кооперація;

3 стадія – колектив.

Причини протиріч у колективі:

- неадекватна оцінка партнера;
- завищена самооцінка окремих студентів;
- порушення почуття справедливості;
- перекручення окремим студентом інформації про іншого;
- авторитаризм лідера групи загалом або окремої малої групи;
- некоректне ставлення один до одного;
- просто непорозуміння один із одним.

Терміни **булінг** (bullying, від англ. bully– бичок, задира, грубіян) та **моббінг** (mobbing, від англ. mob — «натовп») пов'язані за змістом з причинами, що викликають травлю: підліткова агресія та групова агресія.

Близько **80%** дітей в Україні до 15-річного віку в тій чи іншій формі стають учасниками булінгу (Martsenkovskyi, 2014 р.).

Вони можуть бути жертвами, булерами або сторонніми спостерігачами.

У той час коли більша частина дітей зустрічаються з булінгом одноразово, близько **8%** дітей шкільного віку є хронічними жерті піддаються булінгу декілька разів на тиждень. вами

Ми – соціальні істоти

Що таке цькування і з чим його плутають

Цькування (буллінг, моббінг) – це вид групового емоційного та/чи фізичного насилля. Над людиною сміються, знущаються, її підкреслено ігнорують, ображають, принижують, штовхають, б'ють, утримують силою, віднімають, ховають і псують її речі... Все це роблять систематично, групою або агресором за підтримки групи.

Три складові цькування:

1. насилля в тій чи іншій формі;
2. систематичність, направленість на одну і ту ж людину;
3. або групова дія, або дія за підтримки групи.

Якщо когось з дітей в класі не люблять, у нього немає друзів, його неохоче приймають в гру, але насилля в його адресу немає, це не цькування, а непопулярність.

При непопулярності людині може бути образливо, сумно, самотньо.

При цькуванні їй страшно, вона не відчуває себе в безпеці!!!

Види булінгу:

- фізичний,
- вербальний,
- прихований,
- кібербулінг.

Соціальна структура булінгу:

- переслідувач (булер);
- жертва;
- спостерігачі.

Наслідками цькування для жертви можуть бути:

- **Складнощі в навчанні**, неможливість зосередитись через постійний стрес;
- **Постійні пропуски занять**;
- **Знижена самооцінка**, невіра в свої сили, викривлений образ себе як «не такого, як потрібно», «не ок», «ущербного»;
- **Тривожні розлади**, в тому числі стійкі і важкі форми;
- **Депресивні розлади**, в тому числі стійкі і важкі форми;
- **Соціальні неврози**, соціофобія, труднощі в спілкуванні, у встановленні та підтриманні довготривалих соціальних зв'язків. Іноколи ці проблеми не проходять без психотерапевтичного лікування.
- **Психосоматичні захворювання**, в т.ч. довготривалі та стійкі до зцілення;
- **Суїцидальні думки та спроби**, які відмічаються у жертв цькування в 5 разів частіше, ніж в інших школярів.

Чому виникає цькування?

Буллінг – проблеми групи

Що не потрібно робити (типові помилки)

1. Чекати, що саме пройде
2. Шукати причини та пояснення
3. Плутати буллінг та непопулярність
4. Вважати цькування проблемою тільки жертви
5. Вважати цькування проблемою особистостей, а не групи
6. Давити на жалість
7. Приймати правила гри

Що можна зробити

1. Привласнити проблему
2. Назвати явище
3. Дати однозначну оцінку булінгу
4. Обговорювати цькування як проблему групи
5. Активізувати моральне почуття і сформулювати вибір
6. Сформулювати позитивні правила життя в групі і заключити контракт
7. Підтримка позитивних змін
8. Гармонизувати ієрархію

Діяльність щодо запобігання булінгу.

Принципи організації роботи у навчальному закладі.

Системності – робота організовується з урахуванням інтересів учнів та залученням усіх учасників навчально-виховного процесу: адміністрації, педагогів, учнів, студентської громадськості.

Чітка позиція самих дорослих. Свою однозначну позицію педагог може демонструвати різними психолого-педагогічними методами. По-перше, на особистому прикладі: бути привітним і не дозволяти собі ображати інших. По-друге, висловлювати свої погляди згідно норм права та етикету. Крім того, ставлення до насильства можна продемонструвати, реагуючи на вчинки, схвалювати позитивну поведінку і не боятися співвідносити дії студентів з нормами закону і моралі.

Послідовність і несуперечність. З метою формування в особи поваги до законів і норм моралі профілактична робота повинна бути цілісною, несуперечливою і послідовною. Це означає, що педагог повинен дотримуватися чинного законодавства і принципів моралі. Важливо, щоб студенти постійно відчували авторитет педагога. Дії та вчинки викладача повинні логічно впливати з його слів, а не суперечити ним (Smith, Pepler, Rigby, 2004).

Технології, правила, процедури і прийоми роботи з зупинення булінгу у навчальному закладі.

Перший етап протидії насиллю у навчальному закладі – організація ефективної роботи класного керівництва, кураторства, щодо запобігання булінгу.

Другий етап– здійснення заходів, спрямованих безпосередньо проти булінгу. Ці заходи реалізуються лише після успішного налагодження стосунків між педагогами і студентами.

Отже, робота з подолання булінгу складається з:

- профілактичної роботи з студентами;
- роботи з батьками;
- роботи з іншими дорослими та студентами старших курсів;
- надання спеціальної допомоги учасникам булінгу.

Запровадження моніторингу.

Профілактична робота складається з: анкетування, опитування, прямого або опосередкованого збору відповідної інформації щодо проявів булінгу у студентському колективі.

ПРАКТИКУМ «Калейдоскоп»

Створити «калейдоскоп» форм і видів роботи з учнями для профілактики буллінгу (робота в міні-групах).